

SZERZENIE KULTURY INTEGRALNEJ OCHRONY OSOBY

Sprawozdanie dotyczące przypadków nadużyć wobec nieletnich i bezradnych dorosłych; nadużyć duchowych oraz władzy zaistniałych w Ruchu Focolari wraz z informacją o formach zadośćuczynienia, o nowych procedurach dochodzeniowych i działaniach formacyjnych dotyczących ochrony osoby
(stan na grudzień 2022 r.)

Rocca di Papa, 31 marca 2023 r.

Drodzy przyjaciele,

piszemy, aby publicznie przedstawić sprawozdanie dotyczące zgłoszeń oraz działań, jakie podjęliśmy jako Ruch Focolari, z powodu plag nadużyć seksualnych wobec nieletnich i bezradnych dorosłych oraz nadużyć sumienia, nadużyć duchowych i nadużyć władzy wobec osób dorosłych, które dotknęły również nasz Ruch.

Dziś mija rok od opublikowania sprawozdania z dochodzenia GCPS Consulting w sprawie poważnych przypadków wykorzystywania seksualnego nieletnich przez byłego francuskiego fokolarina J.M.M. Wyniki dochodzenia skłoniły nas do podjęcia niezbędnych i zdecydowanych kroków w celu zapobiegania tym zjawiskom oraz integralnej ochrony osoby we wszystkich obszarach działalności Ruchu.

Naszą najgłębszą wdzięczność kierujemy przede wszystkim do osób pokrzywdzonych, ich rodzin i wspólnot, zarówno we Francji, jak i w innych krajach, gdzie również zostały ujawnione przypadki nadużyć. Dziękujemy tym osobom za odwagę, jaką nadal wykazują, stawiając czoła tym przestępstwom i wydobywając je na światło dzienne. Chcielibyśmy powtórzyć, że ich pomoc i współpraca mają kluczowe znaczenie.

***W imieniu Ruchu Focolari każdą osobę pokrzywdzoną
jeszcze raz szczerze prosimy o przebaczenie.***

Nie ma odpowiednich słów, aby wyrazić ból i wstyd, które nadal odczuwamy w związku z tymi sytuacjami. Ale ta nowa świadomość wzmocniła w nas determinację do działania, aby bezwarunkowo potępić takie postępowanie, które jest całkowicie niezgodne z szacunkiem dla integralności osoby ludzkiej, a zatem sprzeczne z zasadami, które ożywiają nasz Ruch.

*Poniżej przedstawiamy **pierwsze sprawozdanie dotyczące środków prewencji, dochodzenia, przejrzystości, formacji i zmian podjętych przez Ruch Focolari** w celu zwalczania nadużyć. Poczynwszy od tego roku, takie sprawozdanie będzie corocznie umieszczane na oficjalnej stronie internetowej Ruchu Focolari. Jest ono skierowane w pierwszym rzędzie do wszystkich osób pokrzywdzonych.*

Jesteśmy w pełni świadomi, że w życiu naszego Ruchu jest to ważny czas, od którego nie chcemy uciekać i za który dziękujemy Bogu. Prowadzi nas On z powrotem do siebie, z pokorą, skruchą i nadzieją.

Margaret Karram
Prezydent Ruchu Focolari

Jesús Morán
Współprezydent Ruchu Focolari

SPIS TREŚCI

1	Chronologia: Droga Ruchu Focolari w kierunku integralnej ochrony osoby	4
2	Kontekst aktualny – podsumowanie	7
3	Dane dotyczące zgłoszonych przypadków nadużyć w Ruchu Focolari	8
	Wstęp	8
	Objaśnienie	8
	Wykorzystanie seksualne nieletnich lub bezradnych dorosłych	10
4	Organy wyznaczone do ochrony nieletnich i osób bezradnych w Ruchu Focolari	12
	4.1 Niezależna Komisja Centralna	12
	4.2 Niezależne Komisje Krajowe.	13
	4.3 Organ Nadzorczy	14
5	Wystosowana odpowiedź i wdrażane najpilniejsze środki na podstawie zaleceń z niezależnego dochodzenia GCPS Consulting	15
	Zasada wstępna: osoby pokrzywdzone na pierwszym miejscu	15
	5.1 Wytyczne dotyczące wsparcia i zadośćuczynienia finansowego w przypadku wykorzystywania seksualnego nieletnich i bezradnych osób dorosłych	16
	5.2 Promowanie refleksji i zmiana sposobu myślenia zwłaszcza w zarządzie Ruchu	17
	5.3 Publikacja rocznego raportu na całym świecie	17
	5.4 Zespoły ds. wysłuchania i przyjęcia osób pokrzywdzonych	18
	5.5 Formacja członków Ruchu Focolari dotycząca ochrony osoby	18
	5.6 Nowe zasady Ruchu Focolari dotyczące ochrony osoby	20
6	Kontakty	22
	ZAŁĄCZNIK: Odniesienia do zaleceń GCPS Consulting	23

CHRONOLOGIA:

DROGA RUCHU FOCOLARI W KIERUNKU INTEGRALNEJ OCHRONY OSOBY

1

2000-2010

Rozpoczyna się, na poziomie krajowym, rozpatrywanie pojawiających się zarzutów i skarg przeciwko członkom świeckim i konsekrowanym, we współpracy z międzynarodowymi ośrodkami Ruchu Focolari w przypadku członków konsekrowanych. W większości przypadków zarzuty były rozpatrywane zgodnie z przepisami kościelnymi, zarówno lokalnymi, jak i międzynarodowymi oraz ustawodawstwem poszczególnych państw, z uwzględnieniem prośb osób pokrzywdzonych i ich rodzin. Około 2000 roku w niektórych krajach anglosaskich powołano zespoły ekspertów i wprowadzono dobre praktyki ochrony osoby zgodnie z wymogami prawa krajowego, w tym obowiązek zgłoszenia do organów ochrony prawa.

2011

Pierwszy międzynarodowy kurs z zakresu profilaktyki i ochrony nieletnich dla formatorów i opiekunów dzieci i młodzieży w Ruchu Focolari.

2012

Powołanie międzynarodowej grupy ekspertów w celu opracowania sposobów ochrony nieletnich.

2013

Wprowadzenie *ad experimentum* we Włoszech pierwszych „Wytycznych dotyczących dobra i ochrony nieletnich” Ruchu Focolari. Utworzenie Centralnej Komisji ds. Dobra i Ochrony Nieletnich oraz komisji pomocniczych na szczeblu lokalnym, które współpracują z komisją międzynarodową.

Pierwszy międzynarodowy kongres na temat ochrony nieletnich. Wytyczne zostają przedstawione *ad experimentum*.

2014

Publikacja „Wytycznych dotyczących dobra i ochrony nieletnich” obowiązujących we wszystkich krajach, w których działa Ruch Focolari. Zaplanowanie i przeprowadzenie podstawowego kursu dotyczącego ochrony nieletnich dla animatorów i osób towarzyszących nieletnim oraz przygotowanie praktycznego poradnika dla animatorów. Utworzenie Organu Nadzorczego ds. ochrony nieletnich.

2015

Utworzenie Organu ds. Ochrony Osoby w celu przyjmowania petycji lub skarg dotyczących nadużyć sumienia, duchowych oraz władzy, w odniesieniu do osób pełnoletnich należących do Ruchu Focolari.

2019

Pierwszy międzynarodowy kongres dla lokalnych referentów i komisji ds. promocji dobra i ochrony nieletnich, z udziałem 162 ekspertów z 39 krajów. Pierwsza aktualizacja Wytycznych, a następnie ich publikacja. Maria Voce, ówczesna prezydent Ruch Focolari, i Jesús Morán, współprezydent, piszą do wszystkich członków Ruchu Focolari list o sytuacji związanej z wykorzystywaniem nieletnich oraz o zobowiązaniu do „zerowej tolerancji”.

2020

Pierwsze sprawozdanie przedstawione przez współprezydenta Jesúsa Morána zarządowi Ruchu Focolari, zawierające wiążące wskazówki dotyczące nadużyć seksualnych, duchowych i władzy. Powołanie Komisji ds. rewizji Statutów Generalnych i Regulaminów poszczególnych gałęzi w celu szczegółowego zbadania koniecznego rozróżnienia pomiędzy „zakresem sumienia” i „zakresem władzy” w życiu wspólnotowym, w odniesieniu do ochrony osoby.

Francuskie media publikują wiadomość o sprawie wykorzystywania seksualnego nieletnich przez J.M.M., byłego członka Ruchu. Podczas ogólnoświatowej wideokonferencji z członkami Ruchu Focolari, ówczesna prezydent Maria Voce i współprezydent Jesús Morán proszą osoby pokrzywdzone o przebaczenie przestępstw nadużyć popełnionych w środowisku Ruchu.

Ruch Focolari zleca niezależnej firmie GCPS Consulting przeprowadzenie dochodzenia w sprawie J.M.M. we Francji.

2021

W Dokumencie Końcowym Zgromadzenia Generalnego, Ruch Focolari deklaruje swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia środków prewencji i wsparcia, wraz z wyraźną prośbą o przebaczenie skierowaną do osób pokrzywdzonych.

Prezydent Margaret Karram, w porozumieniu ze współprezydentem Jesúsem Moránem, postanawia o połączeniu Komisji ds. Dobra i Ochrony Nieletnich oraz Niezależnej Komisji ds. Ochrony Osoby. Powstaje jedna Centralna Komisja ds. Promocji Dobra i Ochrony Osoby, do której należą eksperci w dziedzinie prawa, formacji, psychologii, pochodzący z różnych obszarów geograficznych i kulturowych.

2022

Publikacja na stronie internetowej Ruchu Focolari wyników dochodzenia prowadzonego przez GCPS Consulting.

Ruch powołuje specjalną komisję w celu wypracowania rozwiązań w odpowiedzi na zalecenia niezależnego dochodzenia.

Rozbudowanie Organu Nadzorczego o 5 członków nie należących do Ruchu Focolari.

Pierwsze, intensywne szkolenie odpowiedzialnych za Ruch Focolari oraz członków Rady Generalnej dotyczące sprawowania funkcji kierowniczych oraz nadużyć seksualnych i sumienia.

KONTEKST AKTUALNY – PODSUMOWANIE

2

30 marca 2022 r. Ruch Focolari opublikował wyniki niezależnego dochodzenia zleconego 23 grudnia 2020 roku, dotyczącego przypadków wykorzystywania seksualnego nieletnich przez byłego francuskiego fokolarina J.M.M.

Na prośbę osób pokrzywdzonych dochodzenie zostało powierzone podmiotowi spoza Ruchu Focolari. Wybrano brytyjską spółkę GCPS Consulting. Jest to niezależny organ, którego misją jest pomaganie instytucjom w wypracowywaniu lepszych systemów zapobiegania nadużyciom oraz ich zgłaszania.

Zadaniem tego dochodzenia pt. *„Sprawozdanie z niezależnego dochodzenia dotyczącego wykorzystania seksualnego nieletnich w minionych latach. Wyniki dochodzenia odnośnie oskarżeń o nadużycia seksualne popełnione przez J.M.M. oraz odnośnie postępowania, jakie zostało podjęte w tej kwestii przez Ruch Focolari”*, było: *„wysłuchać osoby pokrzywdzone i zebrać kolejne zeznania, jak również zbadać, czy doszło do zaniedbania, zatuszowania lub przemilczenia ze strony osób odpowiedzialnych za Ruch”*, jak zapisano we wstępie do dokumentu.

W ciągu 15 miesięcy pracy GCPS Consulting wysłuchała licznych zeznań obejmujących okres 1958-2020, które pokazały wyraźnie i jednoznacznie, że J.M.M. był odpowiedzialny za różnorakie nadużycia wobec przynajmniej 26 pokrzywdzonych.

Na zakończenie dochodzenia GCPS Consulting przekazała Ruchowi Focolari szereg zaleceń mających na celu poprawę działań ochronnych i środków zapobiegawczych, aby postawić na pierwszym miejscu dobro osób pokrzywdzonych, a zatem również działania w kwestii odszkodowania, nadzoru i reform, w tym te związane z głęboką przemianą mentalności oraz sprawowania funkcji kierowniczych.

W komunikacie prasowym z 19 maja 2022 r. Margaret Karram, prezydent Ruchu Focolari, poinformowała, że wyniki prac GCPS Consulting dały silny impuls do rozpoczęcia *„mocno zdeterminowanych działań na rzecz nowego ukierunkowania życia i działalności Ruchu, gdzie nieletni i każda inna osoba, w całej swojej złożoności, powinna znajdować się w centrum działań opiekuńczych oraz procesu naprawy, ochrony i odrodzenia”*.

Niniejsze sprawozdanie ma na celu podkreślenie kluczowej roli wszystkich osób pokrzywdzonych w tym procesie wdrożenia kultury akceptacji, maksymalnego poszanowania godności osoby i „zerowej tolerancji”.

DANE DOTYCZĄCE ZGŁOSZONYCH PRZYPADKÓW NADUŻYĆ W RUCHU FOCOLARI

3

Wstęp

Należy powtórzyć, że tę drogę oczyszczenia i sprawiedliwości rozpoczęły osoby pokrzywdzone, które odważnie ujawniły czyn o znamionach przestępstwa, jakiego doznały. To dzięki nim Ruch Focolari mógł rozpocząć drogę stopniowej świadomości; co więcej, słuchanie tych, którzy doświadczyli nadużyć, utorowało drogę do stworzenia pierwszych narzędzi pomocy, wsparcia psychologicznego i towarzyszenia.

Objaśnienie

Jak określono powyżej, poniższe dane dotyczą wszystkich zgłoszeń otrzymanych przez Centralną Komisję od 2014 roku, czyli od roku, w którym międzynarodowa komisja rozpoczęła pracę polegającą na zbieraniu zgłoszeń i przejmowaniu spraw. Sprawozdanie analizuje przypadki nadużyć, które miały miejsce między rokiem 1969 (rok pierwszego przypadku znanego Ruchowi Focolari, podczas gdy GCPS stwierdziła, że zebrane przez nich świadectwa dotyczą nadużyć, które miały miejsce od roku 1958) a rokiem 2022.

Zdajemy sobie sprawę, że dane te opowiadają tylko część historii; także ramy czasowe, w których zebrano sprawozdania, mogą wydawać się zbyt wąskie (2014-2022), lecz takimi statystykami dysponujemy.

Staraliśmy się jednak przedstawić jak najpełniejszy obraz, włączając w to zgłoszenia, które dotyczą sprawców niebędących członkami Ruchu Focolari, ale dopuszczających się nadużyć w jego środowisku lub podczas wydarzeń promowanych przez Ruch (zebranych w kategorii „inni”). Wstydzimy się za brak czujności i ochrony dzieci.

Pewne wątpliwości może budzić niewielka liczba zgłoszeń do organów ochrony prawa (9). Należy zaznaczyć, że w przeszłości postanowiono nie przekazywać organom ochrony prawa tych spraw, które zostałyby przez nie umorzone bez przeprowadzania dochodzenia, ze względu na przepisy krajowe. W związku z wejściem obecnie w życie Protokołu o ochronie osób, praktyka ta ulega zmianie, ponieważ postanowiono, że wszystkie sprawy należy zgłaszać właściwym organom. Innym powodem są przypadki, w których osoby pokrzywdzone nie chcą zgłosić danej sprawy lub też zgłoszenie nie jest wymagane przez prawo.

Wreszcie sprawy określane jako „zamknięte” to te, w przypadku których stwierdzono, że nie ma wystarczających podstaw do dalszego postępowania.

Wewnętrzna działalność dochodzeniowa w ramach Ruchu Focolari dotycząca nadużyć sumienia, duchowych i władzy jest jeszcze nowsza, na co wskazuje data rozpoczęcia zbierania sprawozdań: 2018 rok. Dlatego liczba sprawców nadużyć (31) obejmuje tylko tych zidentyfikowanych; inni są jeszcze w trakcie identyfikacji.

Wykorzystanie seksualne nieletnich lub bezradnych dorosłych

Poniższe dane odnoszą się do zgłoszeń otrzymanych przez Centralną Komisję (a nie do zdarzeń, które miały miejsce) w okresie 2014-2022.

Zgłoszenia ogółem	61
Rozgraniczenie zgłoszeń ze względu na wiek osób pokrzywdzonych w chwili popełnienia nadużycia	<ul style="list-style-type: none"> 17 bezradnych dorosłych 29 między 14 a 18 rokiem życia 13 poniżej 14 lat 2 zgłoszenia dotyczące posiadania pornografii dziecięcej
Sprawcy ogółem	66 ¹
w tym:	<ul style="list-style-type: none"> 53 osoby świeckie (w tym 32 ze ślubami) 5 księży/zakonników 4 nieletnich 4 inni²
Rozgraniczenie sprawców według płci	<ul style="list-style-type: none"> 63 mężczyzn 3 kobiety

Środki podjęte przez Ruch Focolari

- 20 wydalonych (tzn. osoba konsekrowana zostaje zwolniona ze ślubów po skazaniu lub upomnieniu za popełnienie czynu zabronionego wobec nieletniego lub bezradnego dorosłego)
- 9 objętych sankcjami
- 19 spraw w toku
- 9 zgłoszonych organom ochrony prawa
- 6 zawieszonych z powodu oczekiwania na inny wyrok (najczęściej ze strony władzy kościelnej)
- 12 spraw umorzonych, z których jedna osoba zmarła (są to sprawy, w przypadku których stwierdzono, że nie było wystarczających podstaw do kontynuowania dochodzenia)

Rozgraniczenie spraw wg obszarów geograficznych:	39 Europa
	15 Ameryki
	3 Azja/Oceania
	4 Afryka

- 1 Liczba sprawców jest większa niż liczba zgłoszeń, ponieważ niektóre z nich dotyczyły więcej niż jednego sprawcy.
- 2 Sprawcy, którzy nie są członkami Ruchu Focolari, ale dokonali nadużycia w strukturach lub podczas działań organizowanych przez Ruch.

Nadużycia seksualne, sumienia, duchowe i władzy wobec osób dorosłych

Poniższe dane odnoszą się do zgłoszeń otrzymanych przez Centralną Komisję (a nie do zdarzeń) od 1 września 2021 r. oraz przez poprzednią komisję od 2018 r. do 31 grudnia 2022 r.

Łączna liczba zgłoszeń 22

Łączna liczba sprawców

31 plus kilku jeszcze niezidentyfikowanych³

w tym:

28 osób świeckich związanych ślubami

3 księży/zakonników

Rozgraniczenie sprawców według płci

12 mężczyzn

19 kobiet

Środki podjęte przez Ruch Focolari

14 spraw w toku

4 objęte sankcjami

4 sprawy umorzone, w tym 2 dotyczące osób zmarłych (sprawy, w przypadku których stwierdzono, że nie było wystarczających podstaw do kontynuowania dochodzenia)

Podział zgłoszeń według obszarów geograficznych

16 Europa

3 Ameryki

2 Afryka

1 Azja/Oceania

³ Liczba sprawców jest większa niż liczba zgłoszeń, ponieważ niektóre zgłoszenia wskazują na wielu sprawców, z których część nie została zidentyfikowana, gdyż zgłoszenia nie odnoszą się do osób, ale do zachowania grup członków.

ORGANY WYZNACZONE DO OCHRONY NIELETNICH I OSÓB BEZRADNYCH W RUCHU FOCOLARI

4

4.1 Niezależna Komisja Centralna

Do 30 kwietnia 2023 r. działa Komisja ds. Dobra i Ochrony Osoby, która zajmuje się przyjmowaniem zgłoszeń o nadużyciach w Ruchu Focolari, a także prewencją, formacją i towarzyszeniem. Od 1 maja 2023 r. rozpoczyna pracę Niezależna Komisja Centralna, która zajmować się będzie wyłącznie przyjmowaniem zgłoszeń. Komisja została podzielona na dwie oddzielne sekcje: pierwsza to przygotowawcza, która podejmuje czynności wstępne; druga, dochodzeniowa, zajmuje się etapem zbierania materiału dowodowego i etapem podejmowania decyzji o wszczęciu postępowania.

W skład Niezależnej Komisji Centralnej wchodzi co najmniej ośmiu członków z różnych krajów, a wśród nich jeden koordynator, trzech inspektorów i cztery osoby zajmujące się dochodzeniem wewnętrznym – wszyscy o nieskazitelnym postawie moralnej, potwierdzonych kompetencjach i doświadczeniu zawodowym w kilku z następujących obszarów: medyczny/psychiatryczny, psychoterapeutyczny, pedagogiczny/formacyjny, prawny lub moralny.

Są oni mianowani przez prezydent i mogą wywodzić się zarówno z zewnątrz, jak i spośród członków Ruchu Focolari, ale nie mogą należeć do grona zarządu na poziomie centralnym i lokalnym. Nie mogą też reprezentować Ruchu na jakimkolwiek poziomie.

Kadencja trwa trzy lata i może być odnowiona, jednak nie więcej niż jeden raz. Możliwe jest też odwołanie przez prezydent w dowolnym momencie z poważnej przyczyny, zgodnie z tym, co zostało przewidziane w wewnętrznym regulaminie tejże Komisji.

Komisja jest autonomiczna i niezależna od jakiegokolwiek organu zarządzającego w Ruchu Focolari, a podlega kontroli Organu Nadzorczego wyłącznie co do zgodności z „Wytocznymi dotyczącymi dobra i ochrony nieletnich” i wewnętrznym regulaminem.

Niezależna Komisja Centralna wypełnia następujące działania:

- zbiera informacje dotyczące wszelakiego typu nadużyć, o których dowiedziała się w jakikolwiek sposób, za pomocą dwóch sekcji (przygotowawczej i dochodzeniowej) prowadzi procedurę w przypadkach podlegających jej kompetencji zgodnie z art. 4 Protokołu postępowania w przypadkach nadużyć w Ruchu Focolari;
- zajmuje się zgłoszeniem właściwym organom kościelnym i państwowym przypadków podlegających jej kompetencji;

- w razie potrzeby korzysta z konsultacji specjalistów i ekspertów, wyznaczonych w poszczególnych kwestiach;
- z własnej inicjatywy albo na prośbę komisji krajowych towarzyszy i wspiera działalność tych ostatnich, kiedy zachodzi taka potrzeba, dając właściwe wskazówki i rady, biorąc pod uwagę miejscową wrażliwość kulturową, w celu zastosowania na całym świecie jednolitych kryteriów dotyczących reakcji na nadużycia;
- co roku redaguje i publikuje sprawozdanie na temat działalności zarówno Niezależnej Komisji Centralnej, jak i niezależnych komisji krajowych, przesyłając kopię Prezydencji i Organowi Nadzorcemu.

E-mail: abusereport.foc@gmail.com

4.2 Niezależne Komisje Krajowe

Komisje krajowe składają się z co najmniej czterech członków, mianowanych przez odpowiedzialnych za Ruch w poszczególnych obszarach geograficznych, zgodnie z kryteriami przewidzianymi dla składu Niezależnej Komisji Centralnej: jeden koordynator, jeden inspektor, dwie osoby zajmujące się dochodzeniem wewnętrznym.

W międzynarodowych miasteczkach Ruchu zostaną utworzone niezależne komisje, o tych samych cechach co komisje krajowe, a ich członkowie zostaną mianowani przez odpowiedzialnych za miasteczko.

Komisje krajowe i w miasteczkach będą wypełniać funkcje uznane przez Niezależną Komisję Centralną, w granicach swoich kompetencji, jak wskazano w art. 4 Protokołu postępowania w przypadkach nadużyć, przy odpowiednim dostosowaniu do terytorialnych struktur zarządzających, w porozumieniu oraz z zachowaniem stałego dialogu i konfrontacji z Niezależną Komisją Centralną. Z tego względu będą przekazywać Niezależnej Komisji Centralnej wszystkie otrzymywane zgłoszenia.

Aktualnie komisje krajowe lub referenci ds. ochrony osoby (obecni tam, gdzie nie powstały jeszcze komisje) są następująco rozmieszczeni w świecie:

- 15 (obydwie) Ameryki
- 12 Afryka
- 15 Europa
- 6 Azja/Oceania

4.3 Organ Nadzorczy

Organ Nadzorczy jest mianowany przez prezydent i składa się z przyjemniej pięciu członków nienależących do Ruchu Focolari, o nieskazitelnym postawie moralnej, potwierdzonych kompetencjach i doświadczeniu zawodowym w kilku z następujących obszarów: medyczny/psychiatryczny, psychoterapeutyczny, pedagogiczny/formacyjny, prawny lub moralny, z różnych krajów. Zachowany będzie, na ile to możliwe, parytet płci.

Kadencja trwa trzy lata i może zostać odnowiona, jednak nie więcej niż jeden raz. Z ważnych powodów zawsze możliwe jest odwołanie ze strony prezydent.

Organ Nadzorczy:

- kontroluje właściwe stosowanie procedur ze strony Niezależnej Komisji Centralnej i niezależnych komisji krajowych, nie wchodząc jednak w meritum ocen poszczególnych przypadków;
- spotyka się, przynajmniej dwa razy do roku, z Niezależną Komisją Centralną;
- czuwa nad polityką prewencji w dziedzinie nadużyć ze strony Ruchu Focolari i jeśli to konieczne, daje właściwe wskazówki;
- ocenia i wyraża swoje zdanie na temat skarg wniesionych przez pokrzywdzonych, oskarżonych albo przez kogokolwiek, kto jest w uzasadniony sposób uprawniony, dotyczących działania Niezależnej Komisji Centralnej i niezależnych komisji krajowych, jak również realizacji działań prewencyjnych w zakresie nadużyć ze strony Ruchu Focolari;
- co roku redaguje sprawozdanie z działalności, które zostaje przesłane do prezydent, wiceprezydenta i Niezależnej Komisji Centralnej, a które zostanie przekazane do publicznej wiadomości przez Ruch Focolari.

E-mail: supervisoryboard.cobetu@gmail.com

WYSTOSOWANA ODPOWIEDŹ I WDRAŻANE NAJPILNIEJSZE ŚRODKI NA PODSTAWIE ZALECEŃ Z NIEZALEŻNEGO DOCHODZENIA GCPS CONSULTING

5

Wyrażamy nasz głęboki smutek i ból wobec osób pokrzywdzonych w wyniku nadużyć seksualnych ze strony członków Ruchu Focolari i dziękujemy GCPS za wydobyć na światło dzienne zadanych im cierpień. Zobowiązujemy się do wyciągnięcia wniosków z tego dochodzenia i dołożenia wszelkich starań, aby pomóc wszystkim, którzy należą do Ruchu, w przyjęciu zasad ochrony i opieki we wszystkich wymiarach życia.

Zalecenia GCPS podkreśliły szereg kluczowych punktów, które wymagały pełnej i kompleksowej odpowiedzi. Po przeanalizowaniu wszystkich zaleceń, rozpoczęliśmy pracę nad tymi, które wymagały natychmiastowej reakcji i została powołana grupa robocza, której zadaniem było opracowanie rozwiązań i ich wdrożenie.

Poniżej przedstawiono środki – obecnie na różnych etapach wdrażania – uznane za najpilniejsze i konieczne, aby zdecydowanie wprowadzić Ruch na drogę zadośćuczynienia i nowego, pozytywnego początku. Nowe protokoły dotyczące wewnętrznych procedur dochodzeniowych, a także wytyczne dot. wsparcia oraz finansowego zadośćuczynienia w przypadkach wykorzystywania seksualnego nieletnich i bezradnych dorosłych, zrewidowane i odnowione w 2023 r., przedstawiają przebieg postępowania, jakie Ruch Focolari proponuje osobom pokrzywdzonym od momentu zgłoszenia doznanego nadużycia do ewentualnego zadośćuczynienia.

Zasada wstępna: osoby pokrzywdzone na pierwszym miejscu

Osoby, które zostały wykorzystane, są w centrum każdego procesu i stanowią priorytet. Ujawnianie nadużyć wymaga ogromnej odwagi i zaufania; dlatego, gdy dana osoba jest gotowa opowiedzieć swoją historię, ważne jest, aby słuchający zareagował z wielką wrażliwością i empatią. To właśnie od spotkania, słuchania ludzi i prośby o przebaczenie można rozpocząć proces zadośćuczynienia, po którym nastąpi propozycja pomocy i wsparcia.

Ponadto Ruch Focolari pragnie zapewnić osobom pokrzywdzonym wszelką możliwą pomoc, towarzyszenie i zagwarantować im sprawiedliwość, zawsze w poszanowaniu ich woli co do zachowania anonimowości.

5.1 Wytyczne dotyczące wsparcia i zadośćuczynienia finansowego w przypadku wykorzystywania seksualnego nieletnich i bezradnych osób dorosłych

W 2022 roku Ruch Focolari opracował wytyczne dotyczące wsparcia i finansowego zadośćuczynienia osobom pokrzywdzonym. Na koniec procesu (który może odbywać się przy wsparciu komisji wewnętrznych lub organów zewnętrznych), jeśli stwierdzi się, że nadużycie prawdopodobnie miało miejsce, wniosek o zadośćuczynienie finansowe powinien w miarę możliwości zostać włączony do procesu sprawiedliwości naprawczej. W rzeczywistości Ruch Focolari jest świadomy, że wsparcie dla osób pokrzywdzonych musi być znacznie szersze niż pomoc ekonomiczna i że żadne zadośćuczynienie nie może wyeliminować ani zrekompensować poważnych szkód spowodowanych przez nadużycie. Dlatego słuchanie, pomoc i towarzyszenie mają na celu przyczynienie się, na ile to możliwe, do uzdrowienia osoby, aby uleczyć, przynajmniej częściowo, jej bolesne rany.

Wytyczne dotyczące wsparcia i zadośćuczynienia finansowego w przypadku wykorzystywania seksualnego nieletnich i bezradnych osób dorosłych zostały wdrożone w różnych krajach począwszy od pierwszych miesięcy 2023 r. i będą stopniowo aktualizowane, z określeniem kryteriów, które umożliwiają spersonalizowane podejście do poszczególnych sytuacji.

Dokument ten przedstawia w skrócie pełny obraz wymienionych powyżej wskazań. Dla każdego kraju mogą istnieć różne sposoby postępowania, uwzględniające zobowiązania wynikające z różnych przepisów prawa cywilnego lub interwencję organów zewnętrznych w procesie towarzyszenia. Lokalne punkty kontaktowe będą mogły udzielić bardziej szczegółowych odpowiedzi na konkretne pytania osób pokrzywdzonych.

Osoby pokrzywdzone, które chcą ubiegać się o zadośćuczynienie finansowe za wykorzystywanie seksualne nieletnich i bezradnych dorosłych, mogą wysłać swój wniosek na następujący adres e-mail: riparazione.mdf@focolare.org

5.2 Promowanie refleksji i zmiana sposobu myślenia zwłaszcza w zarządzie Ruchu

Prezydent i wiceprezydent Ruchu Focolari natychmiast zachęcili członków, zwłaszcza zarząd, do zapoznania się z wynikami dochodzenia GCPS Consulting. Dokonano tego poprzez komunikaty prasowe dla międzynarodowych mediów, oficjalną stronę internetową i sieci społecznościowe Ruchu oraz poprzez ogólnoswiatowe wideokonferencje z członkami Ruchu Focolari. W różnych grupach i wspólnotach Ruchu nadal podejmuje się refleksję i wymianę doświadczeń. Na przykład w kilku krajach Europy Zachodniej pod hasłem „uwolnić słowo” odbyły się spotkania mające na celu podzielenie się swoimi przeżyciami w Ruchu.

Podczas dorocznego spotkania Rady Generalnej i odpowiedzialnych za Ruch w różnych obszarach geograficznych w ramach szkolenia głos zabrali niektórzy eksperci od nadużyć (spoza Ruchu). Szczególne znaczenie miało osiem sesji zatytułowanych „Odwaga słuchania, odwaga mówienia”, poświęconych szczeremu i głębokiemu dialogowi, który stwarzał przestrzeń do odczytania własnej historii i historii wspólnot, w świetle większej świadomości, która dziś została osiągnięta. Praktyka ta rozprzestrzenia się w różnych wspólnotach Ruchu na całym świecie i jest realizowana w małych grupach.

5.3 Publikacja rocznego raportu na całym świecie

Corocznie będzie się ukazywało sprawozdanie z prac przeprowadzonych przez Niezależną Komisję Centralną dotyczące przypadków nadużyć, środków zapobiegania i ochrony w Ruchu Focolari oraz działalności formacyjnej jego członków w dziedzinie ochrony osoby.

Bezpośrednie odniesienie do zaleceń będących wynikiem dochodzenia GCPS Consulting znajduje się w Załączniku.

5.4 Zespoły ds. wysłuchania i przyjęcia osób pokrzywdzonych

W zespołach ds. wysłuchania można podzielić się traumatycznymi doświadczeniami i obawami, w klimacie zaufania i poufności. W Europie powstało kilka takich zespołów: jeden, oferujący wsparcie członkom Ruchu Focolari w Austrii, Niemczech i Szwajcarii; kolejny dla pozostałych czternastu krajów Europy Zachodniej, z ekspertami z różnych obszarów geograficznych – są oni do dyspozycji w różnych językach. W Europie Środkowej istnieją zespoły ds. wysłuchania w języku słowackim i polskim.

Zespół ekspertów opracowuje protokół towarzyszenia osobom pokrzywdzonym, podjęto także współpracę z innymi agencjami, jak np. z [CRR \(Commission Reconnaissance Réparation\)](#).

5.5 Formacja członków Ruchu Focolari dotycząca ochrony osoby

Szkolenia w zakresie zapobiegania nadużyciom o charakterze seksualnym

Od 2011 r. podkreśla się pilną potrzebę wdrożenia szkoleń w zakresie zapobiegania nadużyciom, skierowanych szczególnie do animatorów Ruchu, którzy pracują z dziećmi i młodzieżą.

W tym celu od 2013 r. Centralna Komisja rozpoczęła działania związane ze szkoleniami i prewencją na szczeblu międzynarodowym, poprzez następujące narzędzia:

- **powołanie komisji lub lokalnych referentów** (krajowych lub dla grup krajów), którym powierza się działalność szkoleniową, skierowaną do opiekunów i osób mających kontakt z nieletnimi;
- **przygotowywanie materiałów szkoleniowych**, dostępnych w szczególności w ramach „**Podstawowego kursu ochrony nieletnich**”. Jest to szkolenie trwające około sześciu godzin, które przedstawia uczestnikom podstawowe zasady z pedagogicznego, psychologicznego, medycznego i prawnego punktu widzenia, przydatne w zapobieganiu nadużyciom. Dostępny jest również podręcznik dla asystentów i opiekunów, który oferuje praktyczne i konkretne wskazówki, aby jak najlepiej wdrożyć tę profilaktykę.

Podjęto również pracę w celu „inkulturacji” materiałów szkoleniowych, aby można je było wykorzystać w wielu obszarach geograficznych, a także stworzyć sieć ekspertów do specjalistycznego szkolenia członków Ruchu pracujących z nieletnimi.

Do grudnia 2022 r. **w podstawowym kursie wzięło udział 17 000 osób** na wszystkich kontynentach, uczestnicy należeli do różnych Kościołów chrześcijańskich, a niektórzy także do innych religii. Kurs został przetłumaczony na wiele języków i przeprowadzony zarówno stacjonarnie, jak i online.

Komisje ds. ochrony z Brazylii i Meksyku wspólnie przedstawiły CELAM (*Consejo Episcopal Latino-americano y Caribeño*) projekt formacyjny, który został zatwierdzony przez wszystkie Konferencje Episkopatów kontynentu.

Ponadto od 2000 r. w niektórych krajach prowadzone są lokalne kursy formacyjne, oferowane na przykład przez różne Kościoły chrześcijańskie (w niektórych przypadkach był to niezbędny wymóg, aby móc prowadzić działalność z nieletnimi) lub przez powołane w tym celu stowarzyszenia.

W maju 2022 r. prezydent Ruchu Focolari formalnie i publicznie zadeklarowała **zobowiązanie do wprowadzenia obowiązkowego** – dla każdego członka na całym świecie, w tym również nieletnich – **uczestnictwa w co najmniej jednym podstawowym kursie** na temat ochrony nieletnich i osób bezradnych. Dla spełnienia tego zobowiązania powstaje międzynarodowa komisja, która podlega zarządowi Ruchu Focolari i jest odrębna wobec niezależnej komisji prowadzącej dochodzenie wewnętrzne.

Formacja w zakresie zapobiegania nadużyciom duchowym lub władzy

Podjęcie działań w tym zakresie jest nowe i wdrażane stopniowo.

Od czerwca 2022 r. odbywają się kursy formacyjne skierowane **szczególnie do osób zajmujących odpowiedzialne stanowiska na różnych szczeblach.**

Kursy te odbyły się w różnych krajach europejskich za pośrednictwem agencji kulturalnych Ruchu Focolari (takich jak Instytut Uniwersytecki Sophia i Centrum Ewangelii Gaudium) lub centrów gałęzi, na które Ruch jest podzielony, a także w trybie online. Poruszano m.in. takie kwestie jak: nadużycia duchowe, godność osoby, rozróżnienie między zakresem władzy a zakresem sumienia, towarzyszenie duchowe, przywództwo partycypacyjne.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem swoistego katalogu kursów poświęconych ochronie osoby, który będzie zawierał różne oferty szkoleniowe, które już istnieją lub które mogą być realizowane w ramach współpracy z Kościołem lokalnym i/lub innymi organizacjami działającymi w tych obszarach. Będzie można z nich korzystać w celu uzupełnienia i urozmaicenia modułu podstawowego, a będą one dedykowane przede wszystkim osobom zajmującym odpowiedzialne stanowiska w Ruchu.

5.6 Nowe zasady Ruchu Focolari dotyczące ochrony osoby

Główne zmiany dotyczą:

1. procedury zgłaszania, wnoszenia skarg i wszczynania dochodzenia;
2. uprawnień Niezależnej Komisji Centralnej;
3. składu Niezależnej Komisji Centralnej i odpowiadających mu zadań.

Procedury zgłaszania, wnoszenia skarg i wszczynania dochodzenia

W krajach, w których wnoszenie skarg jest obowiązkowe, zgłoszenie jest natychmiast przekazywane właściwym organom. Jeżeli prawo krajowe nie przewiduje obowiązku wnoszenia skarg, ale mimo to fakty stanowiły czyn zabroniony, komisja złoży skargę do odpowiednich organów niezwłocznie po ustaleniu prawdopodobieństwa zaistnienia faktów, chyba że osoba pokrzywdzona lub jej rodzice wyrażą sprzeciw. Na tym etapie szybkość jest ważnym elementem i należy przestrzegać jej na wszelkie sposoby, aby ułatwić natychmiastowy kontakt z osobą pokrzywdzoną.

Zgodnie z międzynarodowymi standardami prawnymi, podkreślonymi również w zaleceniach GCPS Consulting, zgłoszenie nadużycia będzie miało miejsce, nawet jeśli czyn zabroniony uległ już przedawnieniu.

Przesłanie zgłoszenia władzom kościelnym odbywa się zgodnie z normami kanonicznymi.

W następstwie decyzji władz sądowych lub kościelnych stosuje się środki i sankcje przewidziane wobec osoby oskarżonej ze strony Ruchu Focolari.

Niezależna Komisja Centralna składa się z dwóch sekcji: jedna zajmuje się dochodzeniem, a druga – postępowaniem przygotowawczym. Równolegle prowadzone są działania mające na celu towarzyszenie osobom pokrzywdzonym i zapewnienie im wsparcia ekonomicznego.

Kompetencje Niezależnej Komisji Centralnej

Aby wzmocnić niezależność i zwiększyć skuteczność pracy Niezależnej Komisji Centralnej, nowy protokół przewiduje, że komisja będzie zajmować się wyłącznie dochodzeniem i postępowaniem przygotowawczym w sprawie doniesień.

Ruch będzie prowadził działania w zakresie prewencji, formacji członków Ruchu i towarzyszenia osobom pokrzywdzonym.

Skład Niezależnej Komisji Centralnej

W związku ze zmianą kompetencji międzynarodowej komisji, trwa proces odnowy jej składu. Obecnie trwają poszukiwania dwóch nowych wykwalifikowanych członków, nienależących do Ruchu, będących ekspertami w rozpatrywaniu przypadków nadużyć i pochodzących z różnych krajów, aby promować coraz bardziej obiektywne, niezależne i odpowiadające różnym sytuacjom działania.

Informacje opublikowane w tym sprawozdaniu można znaleźć na oficjalnej stronie internetowej Ruchu Focolari. Wkrótce dostępne będą tłumaczenia tego dokumentu na język angielski, francuski, hiszpański i portugalski.

Komunikaty, komentarze lub pytania dotyczące treści niniejszego sprawozdania można przesyłać na adres e-mail: segreteria.tutela@focolare.org

Aby zgłosić nadużycie, należy napisać na adres: abusereport.foc@gmail.com

Aby skontaktować się z Organem Nadzorczym:
supervisoryboard.cobetu@gmail.com

Osoby pokrzywdzone, które chcą ubiegać się o zadośćuczynienie finansowe za wykorzystywanie seksualne nieletnich i bezradnych dorosłych, mogą pisać na następujący adres e-mail: riparazione.mdf@focolare.org

ZAŁĄCZNIK:

ODNIESIENIA DO ZALECEŃ GCPS CONSULTING

Dochodzenie GCPS dostarczyło Ruchowi serii zaleceń dotyczących różnych aspektów: odsyłamy szczególnie do strony 59 i następnych dokumentu GCPS. Ponieważ zalecenia te nie zostały ponumerowane, poniżej wskazano w nawiasach stronę/strony, na których znajdują się one w wersji włoskiej dokumentu.

W niniejszym sprawozdaniu można znaleźć wiele odpowiedzi na te zalecenia, jak wskazano poniżej.

Działania już przeprowadzone

- zmiany odnośnie „Wytycznych dotyczących dobra i ochrony nieletnich” oraz Niezależnej Komisji Centralnej (s. 65);
- zmiany w procedurze zgłaszania spraw (s. 64-65);
- publiczne przekazywanie informacji, w tym publikacja sprawozdania rocznego (s. 66);
- włączenie do Organu Nadzorczego innych ekspertów spoza Ruchu (s. 64).

Procesy w toku (wiele jest już na zaawansowanym etapie i zostały opisane w niniejszym sprawozdaniu)

- spotkania dedykowane wysłuchaniu i refleksji (s. 60);
- plan towarzyszenia osobom pokrzywdzonym (s. 62);
- plan prewencji i formacji osób należących do Ruchu na całym świecie (s. 60-62);
- plan formacji osób pełniących w Ruchu funkcje kierownicze (s. 60-62);
- zmiany w zakresie uprawnień i zasobów Niezależnej Komisji Centralnej (s. 64-65);
- rozwiązania dot. wsparcia i zadośćuczynienia (s. 67-68).

www.focolare.org